

Handlingsplan

Om handlingsplanen

Av handlingsplanen framgår vem som ansvarar för att genomföra och följa upp åtgärder och aktiviteter för att nå målen. Kommunledningskontorets hållbarhetsenhet har det övergripande ansvaret för att handlingsplanen följs upp och revideras. Roslagsvatten AB bistår i arbetet.

Ansvarig för **mål** rapporterar till den som ansvarar för uppföljning av avfallsplanen, dvs kommunens hållbarhetsenhet.

Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av **åtgärd** rapporterar till den som är ansvarig för målet.

Målområde 1 - Uppkomsten av avfall ska förebyggas

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
1.1	Mängderna mat- och restavfall ska minska med 30 % per invånare	Roslagsvatten AB	Informationsinsatser varje kvartal.	Roslagsvattens kommunikationsavdelning	Löpande	Utökade resurser behövs på Roslagsvatten.
			Regelbundna informationsinsatser genomförs under planperioden.	Kommunens kommunikationsenhet, hållbarhetsenheten	Löpande under avfallsplaneperioden	
1.2	Antalet platser där invånarna kan lämna föremål för återanvändning ska öka	Roslagsvatten AB	Senast 2023 utreds möjligheten att främja secondhandverksamhet, uthyrningsföretag samt verksamheter som lagar trasiga produkter.	Kommunens hållbarhetsenhet i samverkan med Roslagsvatten avseende markfrågor	Kommunens hållbarhetsenhet	2023
			En mobil återvinningscentral börjar användas.	Roslagsvatten AB i samverkan med fastighetsenheten och tekniska enheten avseende markfrågor.	Senast 2021	Genomförs inom ordinarie verksamhet.

Målområde 1 - Uppkomsten av avfall ska förebyggas

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
1.3	Mängden grovavfall från hushåll ska minska	Roslagsvatten AB	Utgångsvärde och målnivå för 2030 tas fram då ÅVC på Eriksövägen har byggts ut och läggs in i avfallsplanen vid revidering 2022.	Roslagsvatten AB	2021	Genomförs inom ordinarie verksamhet.
			Etablering av fler insamlingspunkter där saker kan lämnas för återbruk. Detta förväntas minska mängden grovavfall.	Roslagsvatten AB	Se aktiviteter under 1.2	Genomförs inom ordinarie verksamhet.

Målområde 1 - Uppkomsten av avfall ska förebyggas

Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
1.4	Det ska finnas förutsättningar för kommunens egna verksamheter att återanvända produkter	Kommunens hållbarhetsenhet	Det ska senast 2022 finnas en rutin eller ett system för att öka återanvändning av möbler och kontorsutrustning mellan olika verksamheter.	Kommunens hållbarhetsenhet i samverkan med fastighetsenheten och tekniska enheten	2022	
1.5	Vid upphandling ska produkters förväntade livslängd vara en parameter vid utvärdering	Kommunens upphandlingsenhet	Krav på att redovisa en bedömning av en produkts livslängd ska ställas där det är möjligt och relevant.	Kommunens upphandlingsenhet		
1.6	Avfall från kommunens verksamheter ska minska.	Kommunens hållbarhetsenhet	Utföra inventering, enkät för att se vilka åtgärder som kan behövas för att minska mängderna.	Kommunens hållbarhetsenhet	2024	
1.7	Kommunen ska arbeta för att öka lokal användning av massor	Kommunens planenhet	Rutin införs att i planärenden och bygglov sträva efter att minska behovet av att hantera överskottsmassor.	Kommunens planenhet och bygglovenhet	Rutinen införs 2021	

Målområde 2 – Matsvinn ska minimeras och matavfall ska nyttjas som en resurs

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
2.1	Hushållens kunskap om hur matsvinn kan förebyggas ska öka	Roslagsvatten AB	Informationsinsatser	Roslagsvatten AB	2022	Samarbete mellan Roslagsvattens och kommunens kommunikationsavdelningar
2.2	Minst 90 % av matavfallet ska rötas till biogas och biogödsel eller behandlas på annat miljömässigt likvärdigt sätt	Roslagsvatten AB	Möjligheten att välja osorterat sophämtningsabonnemang tas bort senast 2025 och avfallstaxa och föreskrifter justeras i enlighet med detta.	Roslagsvatten AB	Senast 2025	Ryms inom ordinarie verksamhet.

Målområde 2 – Matsvinn ska minimeras och matavfall ska nyttjas som en resurs
Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
2.3	Matsvinn från kommunala skolor och förskolor ska vara maximalt 20 gram per serverad portion	Kommunens måltidsenhet	Livsmedelsverkets nationella metod för att mäta och följa upp matsvinnet implementeras.	Kommunens måltidsenhet	2022	Genomförs inom ordinarie verksamhet.

Målområde 3 - Material ska cirkulera
Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
3.1	Mängden förpackningar och tidningar i restavfallet ska minska med 75 % ¹ per person	Roslagsvatten AB	Genom samarbete med producenterna ska ett ändamålsenligt system för bostadsnära insamling av förpackningar tas fram för samtliga fastigheter.	Roslagsvatten AB	Arbetet påbörjas 2020 och fortsätter till 2025	I ett första steg behövs personalresurser för samråd med representanter för insamlingssystemet. En detaljerad plan med resursbehov tas fram efter samråd. Personal från kommunen kommer att behöva vara involverad i arbetet.
3.2	Mängden textil som återbrukas och återvinns ska öka och mängden textil i restavfallet ska minska med 75 % ⁴ per person	Roslagsvatten AB	Öka antalet insamlingsplatser med 10 platser	Roslagsvatten AB	2023	Genomförs inom ordinarie verksamhet.

¹ Kan komma att justeras efter plockanalys 2019

Målområde 3 - Material ska cirkulera
Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030	Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder	
		Genomföra informationsinsatser i syfte att öka medvetenheten om att alla textilier bör sorteras ut.	Roslagsvatten AB	Löpande	Genomförs inom ordinarie verksamhet.	
3.3	Av det material som lämnas till kommunens insamlingssystem för grov- och byggavfall ska andelen som går till återbruk öka med 30 %	Roslagsvatten AB	Utbildningsinsatser för personal på platser där grovavfall kan lämnas.	Roslagsvatten AB	2022	Genomförs i samarbete med second hand aktörer.
3.4	Av det material som lämnas till kommunens insamlingssystem för grov- och byggavfall ska andelen som går till materialåtervinning öka med 30 %	Roslagsvatten AB	Antalet fraktioner på återvinningscentralen ska öka och senast 2023 ska fraktionerna planglas, plast, isolering och mineralullsisolering tas emot separat på återvinningscentralen.	Roslagsvatten AB	Senast 2023	Upphandling av transport och behandling, ökat tryck på ÅVC-personal

Målområde 3 - Material ska cirkulera

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030	Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
3.4		Informationsinsatser genomförs i syfte att upplysa invånarna om att det går att återvinna många materialslag om de har separerats.	Roslagsvatten AB	I samband med att sorteringen möjliggörs	Roslagsvatten behöver ökade resurser för information och samordning av arbete som utförs tillsammans med kommunens kommunikatörer
3.5	Papperskorgar med möjlighet till sortering för materialåtervinning ska placeras på välbesökta platser	Kommunens tekniska enhet	Kommunen identifierar lämpliga platser och system för sortering och hantering. Kommunen implementerar systemen och genomför informationsinsatser	Kommunens tekniska enhet	Resurser för inköp och utplacering av behållare samt tömning och hantering av sopor.

Målområde 3 - Material ska cirkulera

Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
3.6	Alla kommunala verksamheter ska källsortera	Kommunens hållbarhetsenhet	Säkerställa att kärl för relevanta fraktioner för sortering finns och att personalen ² har kunskap om hur sorteringen ska gå till.	Samtliga verksamheter.		
3.7	Fosfor från avloppsslam ska tas omhand och återföras till jordbruksmark på ett hållbart sätt.	Roslagsvatten AB	Utreda vad som är bästa behandlingen av slam för att säkerställa bra behandling och återföring av fosfor.	Roslagsvatten AB	2025	Genomförs inom ordinarie verksamhet.

² Inklusive inhyrd personal

Målområde 4 - Kretslopp ska vara giftfria

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
4.1	Farligt avfall ska lämnas in på rätt plats och det ska inte finnas något farligt avfall i restavfallet.	Roslagsvatten AB	Informationsinsatser genomförs regelbundet från och med 2021	Roslagsvatten AB	Löpande under avfallsplaneperioden	Roslagsvatten behöver ökade resurser för information och samordning av arbete som utförs tillsammans med kommunens kommunikatörer.
			En utredning för hur en miljöriktig hantering av byggavfall från privatpersoner i skärgården kan säkerställas tas fram senast 2023.	Roslagsvatten AB	2023	Kan ev. samordnas med Österåkers kommun.
4.2	Antalet platser där invånarna kan lämna farligt avfall ska öka.	Roslagsvatten AB	En mobil återvinningscentral börjar användas senast 2021.	Roslagsvatten AB	2021	Genomförs inom ordinarie verksamhet.

Målområde 4 - Kretslopp ska vara giftfria

Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030	Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder	
4.3	Upplag av snö från vinterväghållningen ska ske på ett miljösäkert sätt	Kommunens tekniska enhet	Uppläggning av snö från vinterväghållning ska ske på platser som har anmälts och prövats av tillsynsmyndigheten.	Kommunens tekniska enhet	Strategi upprättas inför vintern 2021–2022. Därefter årlig uppdatering av rutiner.	
4.4	Nedlagda deponier ska inte utgöra någon risk för människors hälsa eller miljön	Stadsbyggnadsförvaltningen (för nedlagda deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ³)	Ta fram en handlingsplan för hur arbetet med kommunens nedlagda deponier ska bedrivas. Handlingsplanen ska omfatta en utredning av ansvarsfrågan och en prioritering av arbetet utifrån bedömd risk för påverkan samt ett bedömt resursbehov.	Kommunens tekniska enhet	Hela planperioden	Löpande efter behov

³ NFS 2020:6 För de nedlagda deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Målområde 5 - Nedskräpning ska förebyggas

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
5.1	Invånarnas kunskap om konsekvenser av nedskräpning ska öka	Kommunens kommunikationsenhet Hållbarhetsenheten?	Informationsinsatser	Kommunens kommunikationsenhet		
5.2	Invånarnas och verksamhetsutövarnas kunskap om hur uppkomst av mikroplast kan undvikas ska öka	Roslagsvatten AB	Informationsinsatser	Roslagsvattens kommunikationsavdelning	Löpande	Genomförs inom ordinarie verksamhet.

Målområde 5 - Nedskräpning ska förebyggas

Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
5.3	Kommunen ska bedriva ett aktivt arbete med att minska och förebygga nedskräpning på land och längs kustlinjen	Kommunens tekniska enhet	Utreda möjligheterna att söka finansiering för att ta upp gamla vrak som ligger längs kusten.	Kommunens tekniska enhet		Undersöka möjligheten till samarbete med Skärgårdsstiftelsen.
			Kommunen tar fram en strategi för att minska nedskräpningen både på land och i marina miljöer.	Kommunens hållbarhets enhet		
			Informationsinsatser genomförs regelbundet.	Kommunens kommunikationsenhet		
			Ta fram en strategi för papperskorgar. Undersök vilka typer av papperskorgar/avfallsbehållare bör användas.	Kommunens tekniska enhet	2022	

Målområde 6 - Det ska vara lätt att göra rätt

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
6.1	Minst 90 % av hushållen och verksamheterna ska vara nöjda med avfallshanteringen	Roslagsvatten AB	Informationsinsatser	Roslagsvatten AB	Kontinuerligt arbete	Roslagsvatten behöver ökade resurser för information och samordning av arbete som utförs tillsammans med kommunens kommunikatörer.
			En mobil återvinningscentral börjar användas senast 2021.	Roslagsvatten AB	Framtagande av koncept och val av platser ska vara klart senast 2021.	Resurser behövs för att ta fram koncept och välja platser, samt för personal och fordon vid insamling.

Målområde 6 - Det ska vara lätt att göra rätt

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
6.2	Minst 90% av hushållen och verksamheterna ska tycka att det är enkelt att förebygga, återanvända och hantera avfall på rätt sätt	Roslagsvatten AB	Informationsinsatser	Kommunen i samarbete med Roslagsvatten	Kontinuerligt arbete	Roslagsvatten behöver ökade resurser för information och samordning av arbete som utförs tillsammans med kommunens kommunikatörer.
			En mobil återvinningscentral börjar användas senast 2021.	Roslagsvatten AB	Framtagande av koncept och val av platser ska vara klart senast 2021.	Resurser behövs för att ta fram koncept och välja platser, samt för personal och fordon vid insamling.

Målområde 6 - Det ska vara lätt att göra rätt

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030	Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder	
6.2		Mataffärer börjar använda matavfallspåsar i papper för frukt och grönt i stället för plastpåsar. Påsen används därefter som matavfallspåse.	Roslagsvatten AB	Samarbete med butiker påbörjas senast 2021.	Ryms inom ordinarie verksamhet.	
6.3	Mängderna föremål som spolasker i avloppet ska minska med 50 %	Roslagsvatten AB	Informationsinsatser för att höja medvetenheten om hur avfall ska hanteras.	Roslagsvatten AB, VA	Löpande under avfallsplaneperioden	Roslagsvatten behöver ökade resurser för information.
6.4	Det ska vara enkelt att lämna grovavfall på ett miljörätt sätt	Roslagsvatten AB	En mobil återvinningscentral börjar användas senast 2021.	Roslagsvatten AB	Framtagande av koncept och val av platser ska vara klart senast 2021.	Resurser behövs för att ta fram koncept och välja platser, samt för personal och fordon vid insamling.

Målområde 6 - Det ska vara lätt att göra rätt

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
			En rutin för att säkerställa plats för grovavfall vid ny- och ombyggnation av flerfamiljshus etableras.	Kommunens exploateringsenhet, bygglovsavdelningen	2021	
			Möjligheterna att samla in bygg- och rivningsavfall med grovavfallsfärjan utreds,	Roslagsvatten AB	2021	Ingår i ordinarie verksamhet.
6.5	Det ska vara enkelt att lämna båtlatrin och annat avfall som uppkommer på fritidsbåtar på ett miljöriktigt sätt	Kommunens hållbarhetsenhet Roslagsvatten AB avseende utredning om gemensamma behållare.	Undersöka intresse bland grannkommuner och intresseorganisationer om förutsättningar för framtagande av gemensam strategi finns. Arbetet samordnas med de åtgärder som specificeras i kommunens Blåplan.	Roslagsvatten i samarbete med kommunens hållbarhetsenhet.	2022	Inom ordinarie verksamhet

Målområde 6 - Det ska vara lätt att göra rätt

Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
6.6	Avfallshantering ska vara en självklar del av den kommunala planeringen.	Kommunens planenhet	En dokumenterad rutin tas fram för hur Roslagsvatten deltar i kommunens planprocess för att säkerställa att avfallshantering kommer att beaktas i planering av om- och nybyggnation.	Kommunens planenhet med stöd av Roslagsvatten AB	Slutet av 2021	Ryms inom ordinarie verksamhet.
			Senast 2021 finns en dokumenterad rutin för hur Roslagsvatten samarbetar med kommunens bygglovenhet för att säkerställa att avfallshantering fungerar vid ny- och ombyggnation.	Kommunens bygglovenhet, med stöd av Roslagsvatten AB	2021	Ryms inom ordinarie verksamhet.
			Ett samarbete mellan Roslagsvatten och kommunen för att hantera frågor om bostadsnära insamling av matavfall, förpackningar och tidningar sker kontinuerligt.	Roslagsvatten, med stöd av kommunens stadsbyggnadsförvaltnings olika enheter.	Utredning påbörjas senast 2022	Personalförstärkning behövs hos Roslagsvatten.

Målområde 6 - Det ska vara lätt att göra rätt

Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030	Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder	
		En utredning av lämpliga insamlingssystem för förpackningar, tidningar och hushållsavfall genomförs.	Kommunens hållbarhetsenhet Roslagsvatten AB	Utredningen avslutas under 2020.	Konsultstöd, personalinsatser från kommunen respektive Roslagsvatten	
6.7	Samtliga anställda i kommunens verksamheter ska ha en god arbetsmiljö vid hantering av avfall	Kommunens fastighetsenhet	Utreda vilka arbetsmiljöproblem som finns och ta fram prioriteringslista. Säkerställa att det blir en bra arbetsmiljö vid nybyggnation.	Kommunens fastighetsenhet		
6.8	Transportvägar och hämtplatser ska vara utformade så att hämtpersonalens arbetsmiljö är god	Roslagsvatten AB	Problematiska hämtställen inventeras och en plan för att arbeta bort dem tas fram senast 2022.	Roslagsvatten AB	Kontinuerligt arbete enligt framtagna plan	Personalförstärkning behövs hos Roslagsvatten.
			Gemensamma platser för insamling av hushållsavfall inrättas vid behov. Detta arbete sker löpande.	Roslagsvatten AB med stöd från kommunens stadsbyggnadsförvaltning	Kontinuerligt arbete enligt framtagna plan	Personalförstärkning behövs hos Roslagsvatten.

Målområde 6 - Det ska vara lätt att göra rätt

Mål för de kommunala verksamheterna

Mål 2030		Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
6.9	Fordon och maskiner i avfallsverksamheten ska drivas fossilfritt	Roslagsvatten AB	Krav på fossilfria drivmedel ställs vid upphandlingar av insamlingsentreprenader.	Roslagsvatten AB	Löpande i samband med upphandlingar	Genomförs inom ordinarie verksamhet
6.10	Energieffektiviteten vid insamling och transport av avfall ska öka med 30 %	Roslagsvatten AB	Möjligheten att använda avvattande fordon vid slamtömning utreds.	Roslagsvatten AB	2022	Genomförs inom ordinarie verksamhet
		Roslagsvatten AB	Krav på energieffektivitet ställs vid upphandlingar.	Roslagsvatten AB	Löpande i samband med upphandlingar	Genomförs inom ordinarie verksamhet
		Roslagsvatten AB	Undersöka möjligheten till ökad lokal behandling av avfall som kommunen ansvarar för, så att resursen tas till vara inom kommunen.	Roslagsvatten AB	2026	Genomförs inom ordinarie verksamhet